

Brolijos rekolekcijos

Rimini, 2002 m. gegužės mėn. 3-5 d.

Penktadienio vakaras, gegužės 3 d.

Įvadas – kun. Pino

“Net ir gyvendamas kūne, gyvenu tikėjimu į Dievo Sūnų”. Gyvendamas kūne, gyvendamas tose aplinkybėse, kuriose visi gyvena, gyvendamas tame virpėjime, kuris kyla širdyje, kai – sąmoningai ar ne visiškai sąmoningai – tariame žodį “gyvenimas”, mano gyvenimas, man brangių žmonių gyvenimas, gyvenimas to, kurį kiekvienas mūsų pripažįsta ir jaučia esant tėvu, to, kuris mums atskleidžia tikrąją dalykų prasmę, gyvenimas tų, kurie kenčia, gyvenimas tų, kurie gyvena neapykantoje ir yra nesaugūs. – kaip daugelis mūsų draugų – žemėje, kur Jėzus gimė, mirė ir prisikėlė.

Nesame čia, neatvykome čia švęsti ritualo, smagiai jaustis kartu, net jeigu buvimas kartu pripildo mūsų širdį laukimo virpesio, vėl pažadina mūsų širdį didybei to, kas atsitiko mūsų gyvenime; esame čia, kad suvoktume, ką reiškia gyventi kūne, išgyventi tikrovės konkretumą, išgyventi įvykusį susitikimą kaip kitokio žmogiškumo atsiradimą visų žmogiškumo kontekste, mes ne geresni (jeigu galvoju apie save, tikrai negaliu pasakyti, kad aš geresnis), bet skirtingi: įnešame naują dalyką.

Taigi suprantate – tai sakėme šįvakar, vakarienės metu, su draugais – kad ši akimirka negali būti inercijos momentas, išgyventas iš tradicijos (nors ir gražios), iš įpročio, taip pat ir dėl to, kad tai, ką pradedame, renginys, kurį pradedame šiomis valandomis yra pilnai apimamas to iššūkio, to kvietimo, kurį don Gius visai neseniai savo laiške, atsakydamas Popiežiui, mums pasiūlė: ”Mums atsiveria nauja pradžia: įrodyti, dar kartą įrodyti akivaizdumą tiesos to, ką sekdami Bažnyčios tradicija, mes visuomet vienas kitam sakėme.”

Bet šis įrodymas negali būti kalba, negali būti formaliai teisingų apibrėžimų, tuščių, neturinčių aistros, proto, dramatiškumo, seka: negali būti visiems žinomų taisyklių seka, negali būti apsiribojimas tuo, kuo labai dažnai mes pasitenkiname, kad išgyventume, ir niekada nerizikuojame gyventi iš tikrųjų.

Ką iš tiesų reiškia man ir tau gyventi tikėjimu į Dievo sūnų? Juk negalime manyti, kad tai jau žinome, negalime manyti, kad sumaištis, būdinga mūsų laikmečiui, mūsų nepalies. Kaip galime, kaip galėtume manyti, jog galime gyventi bendrame kontekste ir būti jo neįtraukti?

Ruošiant šias rekolekcijas kartu su don Giussani, jis norėjo pabrėžti šį dalyką kaip ryžtingą pradžią, kaip punktą, kuriame glūdi mūsų pasikeitimas, mūsų pasikeitimo laukimas, mūsų atsakomybės veikimas, viso grožio, didybės, naujo žmogiškumo, kurie mus palietė, kurie mus liečia, akivaizdoje. Jis paminėjo Šv. Pauliaus sakinį iš pirmojo laiško Korintiečiams: “Dievas yra viskas visame kame.” Tai turėtų būti pats betarpiškiausias, pats akivaizdžiausias dalykas kiekvieną dieną mūsų gyvenime, turėtų būti nusistebėjimo, nuostabos, atsivėrimo šaltinis, stiprus sukrėtimas. o vis dėlto tikra tai, kad labai dažnai būtent šia prasme mes pasiduodame visuotiniam mentalitetui, galbūt subtiliai, galbūt beveik to nepastebėdami, ne atvirai

maištaudami, ne betarpiškai norėdami nusidėti, trokšdami blogio (šie dalykai galėtų būti padariniai), bet suvokiame šią frazę “Dievas viskas visame kame” abstrakčiai, per atstumą ir galiausiai ją paneigiame.

Tiesa ir tai, kad jei ši akivaizdybė tampa abstrakčia ir tolima, prarandame trauką, tą atpažintą ir mylimą susidūrimą su tiesa, tą trauką, gebančią pritraukti mūsų širdį, gebančią keisti mūsų sąmoningumą, gebančią išjudinti mūsų laisvę.

Mano draugai iš Katalikiškojo universiteto šiomis dienomis yra studijų atostogose, į kurias pakviečia daugybę naujų, tikrąją to žodžio prasme naujų, įvairiausių jaunuolių; Ekonomikos fakultete jie dalyvavo keliose dialoguose su tais jaunuoliais, ir vienas jų, kuris norėjo – ir jam beveik pasisekė – surengti ypač ekstravagantišką naktinį vakarėlį, pasakė: “Kas man krikščionybė? Krikščionybė yra atsisakymas to, kas žmogiška, to, kas domina, to, kas išjudina žmogaus troškimą, tam, kad gautum prizą anapus, po to”, ir jis liko nustebintas – pasakyčiau pritrenktas – akivaizdybės, kad jis buvo drauge su jaunuoliais, jaunimu, kuriems nėra nieko svetimo žmogiškumui, kuriems Kristus nepalieka nuošalyje jokio troškimo, jokio širdies polėkio, jokio žmogiškumo virpesio.

Noriu pasakyti, kad negalime palikti nieko kaip savaime suprantamo, negalime nekreipti dėmesio į faktą, kad ta atsakomybė, kurios don Giussani prašo mūsų, dėl kurios don Giussani mus ragina prašyti (prisimenate tą vietą laiške?) didelio aiškumo, labai dažnai pradingsta būtent dėl to paviršutiniškumo, dėl kurio “viskas visame kame” kalbant apie Dievą, virpa arba ne mūsų gyvenime.

Visas šios atsakomybės dramatiškumas prasideda kiekvienam iš mūsų nuo šios akivaizdybės pripažinimo arba ne kiekvieną dieną, mūsų dienų akimirkomis. Dėl to dabar kalbame apie atsakomybę, tai yra apie mūsų sąmoningumo, mūsų brandaus sąmoningumo, mūsų laisvės, mūsų žmogiškumo naudojimą. Kalbame ne apie individą didelėje minioje, bet apie nustebintą “aš”, apimant jo trapumą, ribotumą, nustebintą visiškai naujo dalyko, kurio laukiu, kad įvyktų.

Kiekvienas iš mūsų – mums rašė – yra atsakingas už visą Broliją, kurioje dalyvauja, kad ir kokia būtų jo dabartinė sveikatos ar ligos būklė, nesvarbu, ar jis džiaugtųsi ar kentėtų.

Rytoj kalbėsime apie temą, nurodytą Šv. Pauliaus sakinyje; apie tai kalbės Julian Carron ir aš; visų prima stengsimės išsiaiškinti: rytoj ryte – ką reiškia, kad Kristus nėra “koks nors” kelias, tarp daugelio galimų, bet kelias; o po pietų pažiūrėsime, palyginsime savo gyvenimą, savo patirtį su faktu, kad susitinkant su Juo, su Jo gyvenimu, mūsų gyvenimas Jo gyvenime, yra pradžia, pabaigos pradžia, jau dabar išsipildymo pradžia.

Prašau Jūsų, kad iš tiesų šios rekolekcijos būtų kiekvieno iš mūsų, mūsų sąmoningumo ir mūsų laisvės, darbas.

Visų prima...štai, noriu Jūsų labai paprašyti tokio dalyko, nes nė vienas iš mūsų negali pasakyti – jei yra nuoširdus – “jau žinau, kaip yra, jau supratau, žinau, kad tai man sakai žinau, kad manęs to prašai”...ne! prašyti vieniems kitų išeiti iš susitikimo vietų, įeiti į didžiąją salę ir važiuoti autobusu tyloje reiškia padėti

vieni kitiems prisiminti sąlygą, kurios dėka galime suvokti, kad mūsų gyvenimas yra iš tiesų dabar santykis su Jėzaus buvimu; to nedaryti reiškia paversti šias rekolekcijas muge..nenorėčiau toliau tęsti...

Po to yra asmeninis darbas su paskaitomis, su tuo, kas pasakyta, šis darbas yra asmeninis ir bendras, rytoj vakare susitikimuose viešbučiuose galima išskirti punktus, kurie gali nedelsiant paskatinti pateikti palyginimą, pasigilinti ar pasiaiškinti.

Dar kartą prašau Jūsų laikytis tvarkos, kuri taip pat nėra tik techninis klausimas, bet yra sąlyga, kad išreikštume grožį, gestą, o kiekvienam gestui būdinga tai, kas sudaro tikrąjį "aš". Taigi prašau laikykitės ryžtingai ir paprastai, nesistengdami interpretuoti savaip nurodymų, kuriuos Sekretoriatas pateikia dėl atvykimo ir išvykimo į rekolekcijų vietas ir dėl gyvenimo viešbučiuose.

"Tai yra atsakingas momentas: galime dalyvauti tvarkingai, paklusniai arba priešintis, išryškindami savo kūniškumą. Viskas, viskas gyvenime – net ir šios dvi dienos, kurios yra gyvenimo paradigma – priklauso nuo ramaus, taigi konstruktyvaus, mūsų paklusimo tada, kai sunku. Šis vargas savo ištakose yra tai, kas turi būti pripažinta pagrindine mūsų kelio savybe."

Šeštadienio rytas, gegužės 4 d.

Visų pirma noriu Jums perduoti Jo Ekscelencijos Mons. Paolo Romeo, Šventojo sosto nuncijaus Italijoje, linkėjimus, o po to paskaitysiu Jums Venecijos Patriarcho, Angelo Scola, laišką don Giussani ir mums visiems, dalyvaujantiems rekolekcijose:

“Brangusis don Gius, Prisikėlusiojo kūno žaizdos, kurias Tomas palietė ranka, laikas ir erdvė, kurie jo jau neberiboja, maistas, kurį Jėzus galėjo, bet neprivalėjo valgyti, yra Jo išbaigto buvimo išraiška, yra labai aiškūs ženklai kūniškumo To, kuris prisikėlė savo tikrame kūne ir realiai yra tarp mūsų. Tikėjimo dėka, jau nuo dabar, mūsų kūnas po truputį gauna Prisikėlusiojo dovaną: kūnas, laikas ir erdvė jau nebeturi priešo veido, bet yra kelias, vedantis į laisvės išsipildymą, į Tėvo apkabinimą. Ačiū už tai, kad leidai pajusti, kad toks negirdėtas žmogiškumas yra įmanomas ir realiai egzistuoja.

Mergele Marija, garbinama Šv. Morkaus bažnyčioje, parūpink šio tikėjimo pergalę visiems krikščionims per tiek daug Comunione e Liberazione Brolijos narių pasišventimą.

Su meile, bučiuoju.”

Pirma meditacija – don Pino

Pradėdami šio ryto temą – “Ne koks nors kelias, bet kelias” – perskaitykime dar kartą don Giussani mums rašyto laiško pradžią: “Judėjimas – mums rašė Šventasis Tėvas – norėjo ir nori nurodyti ne kokį nors kelią, bet kelią, kaip rasti sprendimą šioje egzistencinėje žmogaus, kuris niekad nesiliauja ieškojęs, dramoje. Kelias ... yra Kristus, jis yra Kelias, Tiesa ir Gyvenimas, kuris pasiekia žmogų jo egzistencijos kasdienybėje.”

Pradedant šiais metais Bendruomenės mokyklos darbą, mums buvo pasakyta, kad nebūtų įmanoma pilnai įsisąmoninti, ką reiškia Jėzus Kristus, jei prima aš gerai nesuvoksiu pobūdžio to dinamizmo, kuris daro žmogų žmogumi.” Išties Kristus iškyla kaip atsakymas į tai, kas aš esu, ir tik dėmesio, švelnumo ir aistros kupinas įsisąmoninimas, kas aš esu, mane gali atverti ir leisti atpažinti Kristų, juo gėrėtis, jam dėkoti, gyventi Kristumi. To neįsisąmoninus, taip pat ir Kristus tampa tik grynas vardas.

Ką reiškia, kad mūsų gyvenime ir Kristaus vardas tampa tik grynas vardas? Kokia yra mentaliteto, į kurį esame pasinėrę, įtaka šiam redukavimui? Štai pirmas šio ryto meditacijos punktas. Taip pat ir mes gyvename pasinėrę tam tikrame kontekste, tikrovėje, kurie mus supa ir kuriame likimo, Paslapties atžvilgiu triumfuoja abstrakcija, abstraktus Dievo vaizdas, atskirtas nuo gyvenimo, atskirtas nuo **?**, kurį iškelia mūsų buvimas, buvimas pasaulyje.

Kodėl? net jeigu gali atrodyti truputį sudėtinga taip teigti, taip yra, nes šiandien mes matome tai, ką Bendruomenės mokykla vadina paskutine stabmeldystės apraiška, kuriai žmogus nuolatos rizikuoja pasiduoti, ir kuri pasireiškia tuo, kad nepripažįstame, jog Dievas, Paslaptis, kuri mus kuria, gali apsireikšti

kaip draugas mano gyvenime, gali apsireikšti kaip būtis, kaip tai, kas leidžia man būti, tai, kas šią akimirką pasirodo kaip šaltinis, esantis mano būties ištakose, mano egzistencijos sruvenime.

Štai, mentalitetas, kuriame gyvename ir kuris mus sąlygoja, cenzūruoja, pašalina šią santykio su paslaptimi, kaip santykio su Pradžia, su Būtimi, kuri mus kuria, patirtį. Problema yra paprasčiausiai panaikinama. Kas panaikinama? Pagrindo, pradžios, To, kas leidžia man būti, To, kas leidžia būti tikrovei, To, kas suteikia esmę, taigi, To, kas gali leisti išpildyti iš mano širdies besiveržiančius troškimus, problema.

Atrodo, jog tai neįmanoma, o vis dėlto taip įvyko. Girdime kalbant apie Dievą, gyvename pasinėre kontekste, kuriame žodis “Dievas”, “Paslaptis” nėra cenzūruojamas, bet kalbama apie Dievą, neatsižvelgiant į tiesos poreikį: nebekeliama problema, ką reiškia, kad Dievas yra, kad Dievas yra viskas visame kame, ir taip visiškai atmetama galimybė, kad ši tiesa įgautų formą, įgautų veidą, taptų tikrove, kuri traukia mūsų žvilgsnį, išjudina mūsų laisvę, įpareigoja mūsų egzistenciją, ją pritraukia.

Štai, neigti ne Dievo vardą, bet Jo būtį reiškia neigti galimybę, kad Jis realiai dalyvautų mūsų gyvenime, reiškia neigti galimybę, kad galime Jį atpažinti kaip proto atradimą ir prisišlieti prie Jo laisvės judesiu. Visa tai įvyksta ne tragiškai, bet švelnia forma, aiškiai vyraujant jausmui: kyla labai daug minčių, vaizdinių. Tikėjimas, Buvimo, Dievo būties atpažinimas vėl tampa sumaištimi, vaizdinių painiava.

Štai kardinolo Racingerio pastebėjimas (šią ištrauką, kurią pacituosiu, rasite paskutiniame “Tracce” numeryje): “Atsisveikinimas su tiesos siekiu, kuris savo esme yra atsisveikinimas su krikščioniškuoju tikėjimu, yra sušvelninimas, leidžiant tikėjimui (suprantamam kaip tam tikras sentimentalus įsimylėjimas su savo maloniais subjektyviais paguodomis) toliau egzistuoti. Tikėjimas perkeliamas į žaidimo lygmenį, o iki tol jis buvo susijęs su gyvenimo lygmeniu. Tikėjimas kaip žaidimas yra kažkas radikaliai skirtinga nuo tvirto ir išgyvenamo tikėjimo; jis nenurodo kelio, yra tik papuošalas, nepadeda mums nei gyventi, nei mirti, daugiausia suteikia truputį pasilinksminimo, truputį malonios regimybės, bet būtent tik regimybės, o to neužtenka nei tam, kad galėtum gyventi, nei mirti.

Štai kas būdinga šiam bendram religingumui, kuris redukuojamas (manau, kad prisimenate Solovjovo pastebėjimus apie krikščioniškos patirties krizę, kuri privedė prie islamo atsiradimo ir stulbinančio išplitimo per kelerius metus, pradedant nuo VII a.), religingumui, kuriame ryšys su Kūrėju (pabrėžiamas atstumas, visagalis atstumas iki jo) tampa grynai išoriniu santykiu.

Kūrinys be laisvės ir Kūrėjas be formos, be veido, nesusijęs su gyvenimu, ne tikrovės ištakose, bet nutolęs; todėl religinis idealas yra kažkas, kas reikalinga ne tam, kad pasistiprintum, kad būtum nustebintas, kad būtum nustebintas pačios prasmės, kuri iškyla prieš mus, kai susiduriame su tikrove, bet religingumas turi garantuoti betarpišką išsipildymą, pasitenkinimą, taigi taisyklių, reikalavimų virtinę, gyvenimo tėkmėje, kurie viską gyvenime sudėliotų į savo vietas. Bet kiek kartų mums ryšys su Dievu, ryšys su šia istorija tampa ieškojimu... laukimu ne prasmės, o taisyklių, saugumo, nurodymų, kurie sudėliotų gyvenime viską į savo vietas.

Koks yra akivaizdžiausias šio religingumo, išgyvenamo kaip grynai išoriškas ryšys, aspektas? Paskutiniame “Tacce” numeryje, pagrindinėje dalyje, rasute šį posakį: “bėgimas nuo tikrovės”. Nebesvarbi tikrovė, nebesvarbi patirtis, kuri suvokiama būtent kaip susidūrimas visų prima su gyvenimo materialumu, kuris įneša naują prasmę. Įdomu, kad viename straipsnyje pateikiama ištrauka iš Lewis “Berlicche laišakai”, kurioje velniui gundytojui patariama prikimšti į savo globotinio galvą painių minčių, nuomonių apie jo dievą, apie jo laiką, apie jo gyvenimą, jo moteris... apie viską, ką jis juokingai laiko savo, apie tai, kas “turėtų būti” ar “galėtų būti”, niekada jo nesustabdant ties tuo, kas “yra”, nes yra tik vienintelis dalykas – būtis – kuri per daug akivaizdžiai jam nepriklauso, kuris galėtų jį nukreipti link Kito, kuris jam viską dovanoja ir kuris jį kuria.

Bėgimas nuo tikrovės ir prieglobsčio ieškojimas daugelyje mitų, daugelyje dievų, kurie vienai akimirkai gali patenkinti, sutvarkyti vieną egzistencijos dalelę. Sugrįžta senovės mitai, esama filosofų, kaip Calasso, kurie kuria teorijas apie šį grįžimą prie senovės dievų. Čia problema yra ne tai, ar tai tiesa, ar ne, ar atitinka tikrovę ar ne, ar patenkina ar ne mano troškimą, mano troškimą tiesos, laisvę kaip atsakomybę prieš gyvenimą, bet ar tai sudėlioja egzistencijos gabalėlius į savo vietas.

Arba kai kurių žmonių tendencija (šia prasme verta prisiminti kai kuriuos intelektualų pasisakymus), kai siekiama pakeisti tikrovę, kuri laikoma priešiška, priešu, sava interpretacija: tai gnozės sugrįžimas ta prasme, kad keletas išrinktųjų žino galutinę tikrovės prasmę ir gali spręsti, kas yra realu, o kas nėra. Nesiginsime į per daug sudėtingas kalbas; pagalvokite apie reakciją į paskutinius rinkimus Prancūzijoje: nesikišu į šiandienos rinkiminę kovą, bet žinoma, stebinantį ir neraminantį rezultatą daugelis sutiko tokiais komentarais: “Man nepatinka, tai negerai, neįmanoma, kad taip būtų.” Tai kita pasekmė, ypač po rugsėjo 11 – osios turėjome galimybę daug kartų susidurti su šia pozicija, kuri siekia pertvarkyti, perkurti tikrovę pagal savo naudojimą ir vartojimą: kadangi įvykių negalima numatyti, štai tada negalėjimas nuspėti gyvenime tampa priešu, nenumatomas dalykas tampa fatališkai priimamo, patiriamo tragiškumo neišvengiamybe. Maria Zambrano, ispanų filosofė, pastebi: “Įvykius galima numatyti ir susidaro įspūdis, kad negali įvykti nieko nenumatyta. Ir tik tada, kai atsitinka katastrofa, tai sužinome.” Dėl to tai yra tragiškas žinojimas.

Taigi sugrįžtame prie šio fatalizmo. Jei skaitėte trumpą spaudos apžvalgą, kuri pasirodo kiekvieną savaitę, ypač Giancarlo Cesana indėlio dėka, aptikote šio mąstymo, kuris plinta mūsų kasdienybėje, pėdsakus. Pacituosiu tik vieną pavyzdį: Filippo Gentiloni “Manifeste” sako netgi, kad šio tragiškumo reikia ieškoti pačiame Dieve: “Dievas yra žiaurus, nes tarp musulmonų kursto karą, ir yra nereikalingas, nes neatsako į krikščionių taikos prašymą. Taigi esame – padaro išvadą – ateizmo pergalės akivaizdoje.” Bet teisingai mes atsakėme, kad ne Dievas kursto karus, jie kyla dėl žmonių neapykantos ir melo, ir keista, kad taip vadinamas pasaulietinis mąstymas linkęs teikti tiek mažai svarbos žmogaus laisvės pasireiškimui istorijoje, lyg galiausiai viskas būtų iš anksto nulemta pagal senovėje gyvavusį fatalizmą(?)

Bet štai prieinama tragiškos išvados: Dievas yra blogas, o žmogus mirtingas, esantis jo valioje. Tai niūri mintis, kuri neturi drąsos, tai yra paprastumo, ieškoti gero Dievo, nes žmogus yra blogas. Mūsų

visuomenės tonas, kai ji patiki savo išsilaisvinimą iš blogio mirtingoms žmogaus pastangoms, tampa niūrus net yra tokių, kaip neseniai Galimberti, kurie pateikė teoriją: bet kodėl reikia atsisakyti blogio dovanos, jeigu mes jį darome, užuot jo nekentę? Kodėl jo nepanaudojame kaip privilegijuoto kanalo, galbūt vienintelio, esančio mūsų žinioje, kad suprastume kitus ir su jais bendrautume?

Visiškai kitoks tonas šio laiško, kurį vienas studentas parašė savo tėvui, vos tik įvyko balandžio 18 d. vakare Pirellone tragedija:

“Dėl patirties, kuria gyvenu ir kurią sutikau – rašo Giovanni – mano susirūpinimas nepasireiškė tuo, kad pradėjau abejoti Kristaus egzistavimu, bet žiūrėjau į jį kaip į paguodą (kiek kartų mums taip atsitinka: patiriamos tragedijos akivaizdoje Kristus tampa paguoda). Ne kažkokio samprotavimo pasėkoje aš pasakiau, kad Kristus yra svarbiausias dalykas visame kame. Tai mane privertė suprasti tu ir tavo bendradarbiai tuo būdu, kaip jūs išgyvenote šį dramatišką įvykį. Pagaliau supratau, ką reiškia tai, ką Giussani vadina “nenumaldomas tikrovės pozityvumas”, ir mane privertė suprasti, man tai paliudijai tu, tėtė, kai visame tame chaose sugebėjai paskambinti namo, kai tik galėjai tai padaryti, kad pasakytum, jog tau viskas gerai, kad po to nedelsdamas kibtum į darbą, dirbdamas visą naktį, nes labiau negu bet kada reikėjo veikti; taip pat man tai paliudijo vienas tavo draugas (kurio net nepažįstu), kuris paskambino namo ir negaišdamas laiko formalumams paklausė, kur tu esi, nes reikėjo susitikti ir tęsti darbą. Man tai jaudinančiai paliudijo mama ir Marija, kurios nepuolė beviltiškai tavęs ieškoti, bet meldėsi.

Taigi, tėtė, noriu tau pasakyti, kad privertė mane suprasti, kas skylėto dangoraižio Pirellone akivaizdoje nenumaldomas tikrovės pozityvumas nėra sakyti “Taip, bet vis dėlto Dievas yra”, tai visai kas kita: tai grupė žmonių, kurie nedelsdami imasi to, ką reikia daryti. Mes, ar bent jau aš, nuolatos klystame, nes nerimstame ir savo proto pagalba ieškome Kristaus tuose dalykuose, kurie atsitinka, bet daugiausiai galime jį sutapatinti su tuo, kas mums tinka. priešingai, Dievo didybė, nenumaldoma, yra tai, kad pati tikrovė mūsų nesiliauja prašyti, o žmogaus laisvė yra būti jos akivaizdoje, atsakyti jai. Tu nežinai to, bet aš penktadienį ryte, apie 9,30, atvykau prie Pirellone ir mačiau tave kartu su kitais, už Formingoni, kuris davė interviu, o jūsų veidai po tragedijos ir bemiegės nakties buvo visai nepavargę ir liūdni, priešingai. Tuomet aš tariu sau, kad ta maža dalis, kuria turėjau atsakyti tikrovei, reiškė eiti į paskaitą universitete, ir aš buvau patenkintas ten eidamas, ne todėl, kad paskaita galėjo man patikti (to aš iš anksto negalėjau žinoti): buvau patenkintas ten eidamas, nes buvo paskaita, o mano laisvė ir buvo būti tikrovės akivaizdoje.”

Būti tikrovės akivaizdoje. Nes alternatyva šiam “buvimui tikrovės akivaizdoje” yra kokio nors fakto, mūsų gyvenimo fakto redukavimas iki mūsų minčių. Pasiremsiu vieno žinomo italų dvasininko posakiu, jį pakartosiu: redukuoti pažinimą, santykį su tikrove iki autotranscendencijos. Vienaime viešame pasisakyme jis pasakė (tai liudija, kad, deja, ir Bažnyčia nemažai prisideda prie bendros sumaišties): “pažinimas nėra tapatinamas su matymu, su kontaktu su kažkuo, atsietu nuo mūsų, užmezgimu, bet yra visų prima vidinis procesas, nes tiesa glūdi sielos gelmėje ir tiesa išskyla autotranscendencijos proceso pasėkoje”... o ką reiškia autotranscendencija... Betgi tokiu būdu, kai vyrauja, matome visi: begalinis

moralizmas, nes ne tyrimai mano viduje atveria mano protą ir ne taisyklės gali išjudinti, sujaudinti mano laisvę.

Kaip teisinga yra tai, ką Giussani geriausiai pastebi knygoje “Dievo jausmas ir šiuolaikinis žmogus” dėl moralizmo: jis visuomet sumenkina laisvę, visuomet apkaltina žmogų, arba teisingiau sakant, iš vienos pusės kaltina, o iš kitos pusės jį pateisina, iškelia vienas vertybes ir atmeta kitas, iš kai kurių reikalauja visiško vidinio neprieštaravimo, o kitų atveju toleruoja (ir net giria) to neprieštaravimo nebuvimą.

Turime du atgarsį sukėlusius pavyzdžius. Pirmasis yra sisteminė persekiojimo cenzūra – ypač šiame amžiuje, ypač šioje mūsų epochoje – šimtų tūkstančių krikščionių persekiojimas, kankinimas. Kviečiu jus nusipirkti ir perskaityti nuostabią Antonio Soccì knygelę “Nauji persekiojimai. Antikrikščioniškojo netolerantiškumo naujajame kankinystės mažiuje tyrimas”. Tai akivaizdus faktas, kad šimtai tūkstančių žmonių kasmet žūna dėl paprasčiausio fakto, kad jie yra Kristaus.

O kitas didelį atgarsį sukėlęs faktas, šis skandalas...matote? Visiškai nutylėta vertybė arba kunigų pedofilų skandalas Jungtinėse Valstijose, kur taip akivaizdu, kad ne moralumo pabrėžimas, ne moralizmas gali suteikti viltį ir pripildyti atleidimo.

Bet ypač, štai skandalingas faktas, yra cenzūruojami, puolami du matmenys, kurie yra skirtingumo, neredukuojamo skirtingumo, glūdinčio žmogaus kūno trapume, liudijimo viršūnė. Kas sugeba pasitelkti savo jėgas, savo mintis, atiduoti gyvenimą, visą gyvenimą kristui? O kas gali išgyventi skaistumo auką, kaip visišką atsidavimą, kaip atsisakymą net ir natūraliausių poreikių, jei nėra Kristaus, kuris veikia, jei tai nėra tikras dalykas, kitokia šviesa, kitokia būtis, kuri leidžia išsiskleisti žmogaus kūno trapume neįsivaizduojamai naujovei?

Neatsitiktinai šios dvi formos, akivaizdžiausiai liudijančios šį įmanomą skirtingumą žmogaus egzistencijoje – skaistumas ir kankinystė – yra puolamos aukščiausio lygio moralizmo arba cenzūros arba gramzdinamos į tylą.

Turime laikytis realizmo, kurio pagalba kardinolas Racingeris sako: “Žinoma, bėgimas nuo vienintelio Dievo, nuo Jo noro viešpatauti tęsis, o skepticizmas, kuriam gyvuoti šiandien regis daugiau priežasčių nei senovėje, toliau egzistuos”.

Bet tai nėra pesimizmas, tai kvietimas žiūrėti nuolankiai, realistiškai, paprastai, tai yra drąsiai, į tai, kas mes esame. O tai yra antrasis punktas: kas įveikia gresiančią abstrakciją, gresiančią mūsų minčių ir įsivaizdavimų painiavą? Kas įveikia mūsų pasidavimą ir taikymąsi prie taisyklių, šiek tiek isterišką įsikabinimą į pasekmes, į dalykus, kurie nesiseka, verkšlenimus bei nusivylimą? Kas tai įveikia? Kas leidžia mūsų gyvenime nuolatos atsirasti naujos pradžios galimybei?

Kaip paprastai ir susijaudinę klausėmės don Gius, kai, kalbėdamas per vakaro susitikimą (taip pat galite perskaityti “Tracce”), jis mums sakė, pasiremdamas Paolo Sciumè kalba: “Nauja pradžia nereikia kažko naujo, ką mes darėme, kažką, ką mes sugalvojame, kas mums dar nebuvo pasakyta ar duota. Nauja pradžia yra Buvimo pasikartojimas. Buvimas iškyla prieš mus, mus paliečia. Tai, kas turi įvykti tam, kad naujas susitikimas būtų naujas susitikimas, reikia vėl tapti tuo, kuo buvai. Kas buvai? Niekas! Drauge,

tavęs nebuvo, nebuvo: dabar, esi. Todėl reikia vėl tapti tuo, kuo buvai, apšviestam šviesos, kurios niekas negalėjo sukurti, sukurti pats”.

Kai knygoje “Visatos sąmonė” Giussani aprašo, kaip prasideda naujovė gyvenime, kuri nėra interpretacijų, vaizdinių kratinys: “Taip pat ir mūsų religinis jausmas būtų trapus, jeigu Dievas, Paslaptis nebūtų tapęs žmogumi ir toje didelėje pasaulio aikštėje nebūtų sušukęs: “Aš esu kelias į likimą, nes aš esu likimas!”, jei tas žmogus nebūtų atėjęs ir nebūtų siekęs sutapatinti save (tas žmogus, kuris valgė, gėrė, miegojo, budėjo, buvo nužudytas ir prisikėlė), nebūtų siekęs sutapatinti save su dieviškumu, su žmogaus likimu, su tikroju religinio jausmo objektu. Galutinis religinio jausmo objektas yra neištiriama Paslaptis. Dėl to tai, kad žmogus apie tai galvoja, prisigalvodamas tūkstančius dalykų, yra suprantama, bet tiesa yra viena, tik ji yra nepasiekiamą žmogui. Tuomet Paslaptis tapo žmogišku faktu, tapo žmogumi, žmogumi, kuris ėjo kojomis, valgė burna, verkė, verkė akimis, mirė. Tai yra tikrasis religinio jausmo objektas. Tuomet, atrandant šį Kristaus faktą, man atsiskleidžia, man didingu būdu išaiškėja ir religinis jausmas.

Ką atrandame šio fakto dėka (ne samprotavimo pasėkoje, bet būtent susidurdami su antraip neįsivaizduojamu skirtingumu)? Ne tik tai, kad Dievas yra, bet kad Dievas mano, mūsų atžvilgiu yra artimo meilė. Šiame žvilgsnyje, šiame Žmoguje – kaip mums primena “Ar galima taip gyventi?” – Dievas leidžiasi pažįstamas dovanodamas save, dovanodamas save žmogui, dovanodamas save susijaudinęs. Ką jis tau duoda? Save. Ką tai reiškia? Dievas man duoda būtį, duoda žmogui būtį, leidžia žmogui būti labiau žmogumi, augti, leidžia žmogui būti visiškai pačiu savimi, augti iki išbaigtumo, jam duoda galimybę būti laimingu, pačiu savimi, man duoda savo būtį: “Sukurkime žmogų pagal mūsų atvaizdą ir panašumą”.

O po to, kai žmogus mažiausiai to tikisi (negalėdamas net susapnuoti šito, negalėdamas net įsivaizduoti šito), kai žmogus negalvoja apie tą, kuris jam suteikė būtį, tai įeina į žmogaus gyvenimą, kad jį išgelbėtų, atiduodamas save, mirdamas dėl žmogaus: “Niekas nemyli savo draugų tiek, kiek tas, kuris paaukoja savo gyvenimą dėl draugų. Tai gyvenimas. Tai, kas mums duodama yra daugiau, negu tai, ko laukėme. Tai lyg langelis atvertas begalybei, kurį reikia ištirti gyvenimo tėkmėje, išbandyti.

Dovanoja save susijaudinęs, mums sakė don Gius, dovanoja save susijaudinęs. Kodėl? kodėl save dovanoja man, mane kurdamas, suteikdamas man būtį?

“Tave pamilau amžina meile. Dėl to tave pritraukiau prie savęs, pasigailėdamas tavo menkumo”. Dievą sujaudino mūsų menkumas. Ne tik dėlto, Dievą sujaudino mūsų išdavystės, mūsų grubus, užmaršus ir išdavikiškas menkumas, mūsų niekingumas. Dievą sujaudino mūsų niekingumas, tai dar daugiau nei būti sujaudintam mūsų menkumo. Tas susijaudinimas paskatina atrasti vertinimą, tai yra vertinimas, motyvas, mes to negalime suprasti iki galo (kaip galima suprasti gailėstingumą?), bet tai įneša į mūsų gyvenimą gilų motyvą, šis motyvas priverčia plakti širdį.

“Tave pamilau amžina meile, dėl to tave padariau savo dalimi, pasigailėdamas tavo menkumo”. Šio buvimo įvykis, Būties įvykis mūsų gyvenime nėra kažkoks dalykas, kuris įvyksta neatsižvelgdamas į mus, be mūsų : jis skirtas mums.

“Tave padariau savo gyvenimo, savo būties dalimi, pasigailėdamas tavo menkumo”. Tai yra nauja pradžia. Mums tai yra patirties galimybė liudijant šį nesavanaudiškumą, šią būtį, kuri mums atsiskleidžia. Liudyti būtį visų pirma reiškia žvelgti į tikrovę, pastebėti tikrovės buvimo grožį, dovaną. Noriu jums paskaityti kelias ištraukas iš laiško, kurį Rosetta Brambilla iš Belo Horizonte kartu su Pigi nusiuntė don Gius, aprašydami jaunuolių, kurie kartu su jais gyvena Centro Alvorada, atradimus. Tie jaunuoliai parašė don Gius:

“visų pirma norime Jums pasakyti, kad net jei Jus pažįstame tik iš pasakojimų, knygų ir nuotraukų, Jūs esate brangus mūsų draugas, ir mes daug apie Jus kalbame. Jeigu nebūtų buvę Jūsų “taip” Kristui, niekada nebūtume susipažinę su Rosetta, vėliau su tėvu Virgilio, su Kristina ir vėliau su visais jų draugais, kurie pas mus atvyksta, nebūtume turėję prieglobsčio, kurio dėka išmokome pasitikėti suaugusiais ir Alvorada Centru, kuris mums padeda augti.

Ši draugystė dar labiau sutvirtėjo, kai pradėjome dalyvauti judėjimui priklausančių mokinių veikloje lūšnose. Dabar ir mes pasakėme “taip”.

Nusprendėme Jums papasakoti šiuos dalykus [kalba dvi merginos]. Nuvažiavome pasižiūrėti Pampulia ežero ir į Belo Horizonte, bet niekas iš mūsų niekada nebuvo jų matęs, nes autobusas kainuoja nemažai, o namuose turime ekonominių problemų. To grožio akivaizdoje Tatjana susigraudino ir tarė trumpai ir aiškiai: “Ežeras – tai ne ryžiai ir ne pupelės”. Ji vėliau mums paaiškino, kad ežeras jai pripildė akis, bet grožio troškimas niekada nepasisotina. Esame kartu dėl šito troškimo.

Kristina davė paklausti Bethoveno ištraukos, ir tai buvo pirmas kartas, kai klausiausi klasikinės muzikos. Ta nepažįstama muzika man pasakojo apie mane, kaip niekas kitas, išreiškė visą mano laimės troškimą, troškimą pažinti, ateities baimę ir gilų troškimą pažinti savo tėvą.

Everton iš visų mūsų keliasi anksčiausiai. Per draugą iš AVSI jis gavo stipendiją viename koledže, kuris yra centre. Jis norėtų paklausti: “Kai aš keliuosiu, dar yra tamsu, bet pirmas dalykas, kuris ateina man į galvą, yra tas, kad aš egzistuoju ir noriu būti laimingas, kad turiu draugų ir kad vakar pridariau blogybių. Tuomet dėkoju ir prašau pagalbos. Kaip Jūs pradodate dieną?”

Kaip aš pradėdu, pradėdu kiekvieną dieną?

Tai yra atradimas, susidūrimas su tikrove, atradimas, atskleidimas, suvokimas, jog yra “Tu”. Kiekvienas mūsų gali jį patvirtinti, priimti, įsileisti arba gali juo piktintis dėl to, kad tave sukūrė, kad tave sukūrė tokį. Patrauklumas nedelsiant virsta svetimumu. Bet įvykis, įvykio įsiveržimas į susidūrimą su tikrove, į tą susidūrimo materialumą, atsitinka ne todėl, kad aš sakau, ne todėl, kad aš reikalauju, kad jis įvyktų, ne todėl, kad aš stengiuosi, bet todėl, kad jo laukiu ir jį pastebiu. O pastebėti... štai didi nuojauta, kuri apėmė Leopardi, matant grožyje ženklą kito dalyko, į kurį jis kreipiasi “mylintis nežinomasis”: “šis mylintis nežinomasis tau skiria himną”.

Mane labai nustebino, kai kalbėjome apie don Gius susitikimą su Politechnikos studentais apie Leopardi, kai jis komentuodamas “mylintį nežinomąjį” sakė: ”Aš nežinomasis, mylintis Tave, Dievą, tapusį kūnu; Tu nežinomasis, mylintis mane, mano ignoruojamas, man nepažįstamas, mano neprisimenamas .

pažodžiui ši tapatybė yra krikščioniškoji žinia, kurią aš sužinojau ir kuri objektyviai yra tokia. Tai, ką Leopardi išreiškia kaip aukščiausią poreikį matyti ir išgyventi santykį su grožiu, tapusiu kūnu, įvyko. Jonas ir Andriejus yra pirmieji pašnekovai, paveikti nuostabos, kai girdėjo ir matė kalbantį tą Žmogų". Taigi, paveikti nuostabos, mes pastebime šį įvykį, kuris mums leidžia būti, šį gyvenimą, kuris mums leidžia gyventi per tokį apibrėžtą ir visą apimantį susitikimą. Kiekvienam mūsų taip ne "buvo", o "yra".

Būtent susitikimas atskleidžia šią savybę: galimybė pasakyti "Tu" ir tai, kad šis "Tu" yra visa apimantis, suteikia formą, suteikia formą gyvenimui. Tai nėra tik nauja santykių terpė, tai yra forma, kurios dėka žiūriu į viską, pradedu žiūrėti iš naujo, atrasti save, kitus, tikrovę. Ir tai nuolatos atsitinka, kai susiduriame su faktais, atsitinka nuolatos, kai apibūdiname susitikimus, kurie mums leidžia vėl atrasti šią naują mūsų gyvenime, leidžia vėl jai įvykti.

Nežinau, ar skaitėte – nes tikrai tai yra labiausiai jaudinantis dalykas, labiausiai jaudinantis judėjimo, naujos pradžios judėjime prasme – apie tai, kas vyksta JAV. Vasario numeryje buvo papasakota istorija... "Ilgą kapitono Jones kelionė", tai kariuomenės kapitonas, perėjęs per visus tikėjimus ir religijas, nuo Islamo iki Naujojo Amžiaus, iki to susitikimo, iki susitikimo, kuris jam įgijo "įspūdingą" Mons. Albacete pavidalą. Kodėl žmogus gali pasakyti, visiškai paprastai, pirmą kartą būdamas kartu, kai tą patį ankstų rytą jį pakvietė Jonathan į JAV diakoniją... kodėl žmogus gali taip pasakyti? "Tai, ką sako Giussani, nėra palyginama su niekuo, ką skaičiau savo gyvenime: čia jaučiuosi kaip namuose, čia, skirtingai nuo kitų vietų, kur buvau, yra Kristus. Mane stebina tai, kad tikėjimas pagrįstas protu". Ir pasakoja apie diakoniją: "Klausiausi don Fabio, kuris aiškino, kad jeigu nepradedi nuo Kristaus įsikūnijimo, atsidursi tarp nihilizmo ir panteizmo. Aš laikau save esant pakankamai tvirtu [JAV kariuomenės kapitonas], bet kai išgirdau šiuos žodžius, vos nepravirkau, nes tai buvo mano gyvenimo istorija iki šio susitikimo".

Tai susitikimas, kuriame iškyla viltis visiems. Mums objektyviai būdingas šis skirtingumas. Tikrai skaitėte (netrukus bus išleista knygelė su pačiomis gražiausiomis pasaulio Kryžiaus kelių nuotraukomis), kas nepaaiškinamai (nepaaiškinamai!) atsitiko per Kryžiaus kelią Niujorke: Bartlett liudijimas, mero kalba ir po to tie tūkstančiai susijaudinusių žmonių to tokio keisto renginio akivaizdoje. Tai keisčiausias renginys pasaulio mentaliteto požiūriu, o vis dėlto jis daugeliui objektyviai reiškė naujos galimybės pradžią.

Vakar Alberto gavo vieno policininko, kuris dalyvavo Kryžiaus kelyje, laišką:

"Brangus direktoriau, noriu pasidalinti su jumis Kryžiaus kelio patirtimi Didįjį Penktadienį. Prieš tris dienas man pasiūlė atvykti į Brukliną, į Šv. Džeimso katedrą, dalyvauti procesijoje per Tiltą iki City Hall, vėliau iki Švento Petro bažnyčios, esančios šalia Ground Zero.

Pagalvojau mintyse, kad tas renginys bus dar reikšmingesnis po tragiškų rugsėjo 11 – osios įvykių. Manęs paprašė apsivilkti uniformą ir eiti šalia kitų.

Kai pradėjau sekti tai, kas vyko stotyse, supratau, kad visa tai buvo ypatinga, skirtinga. Eidamas į priekį, jaučiau visą liūdesį, viltį ir pasiaukojimo prasmę: Jėzaus, mirusio dėl manęs ir dėl mano draugų, pasiaukojimą, policininkų ir gaisrininkų pasiaukojimą dėl visų žmonių, buvusių Bokštuose Dvyniuose. Aš

didžiavausi tuo, kad vilkiu uniformą, kaip niekada man nebuvo atsitikę per šešiolika tarnybos metų. Būti tokio realaus dalyko dalimi ir jaustis dvasiškai pašauktam atstovauti šimtus mirusių žmonių buvo tokia didelė garbė, tokia garbė, kurios niekada nepamiršiu.

Pasibaigus Kryžiaus keliui, žmonės man dėkojo, bet aš negalėjau kalbėti. Žodžių netrūko, kai pradėjo kalbėti gaisrininkas John Bartlett. Savo draugams sakau: “Ačiū, ačiū, kad man suteikėte progą būti viso šito dalimi.”

Pradžios įvykis, naujovė, kuri mums leidžia išgyventi patirtį, kaip proto atsivėrimą ir laisvės pasireiškimą, yra tai, kad Kažkas mūsų gali dėl mūsų menkumo. Tai faktas, susitikimas. Esame šio fakto dalis. Štai, paskutinis pastebėjimas... nes po pietų Julian kalbės plačiau apie pažinimo kelią, apie patirtį, kurią praturtina šis susitikimas, bet čia svarbus būtent faktas, kuris yra labai paprastas, neturi precedento, nereikalingi apmąstymai, samprotavimai ar išankstinis nuoseklumas: jis įvyksta ir mes atsiduriame ne “kažkokiam” kelyje, bet kelyje, šiame kelyje, tam tikroje vietoje.

Turime suvokti, kad tai, kas atsitinka kitam, keičia mane. Kai įvykis atsitinka, jį pastebiu, jį suprantu būtent kaip pasikeitimą, kaip pasikeitimo patirtį daug daugiau, kai atrandu Dievo veikimą, Kristaus veikimą kitame žmoguje. Tai yra tokios draugijos, kaip mūsų, kuri vedama į likimą, vertė; tai yra mūsų draugystės vertė. Nebijokime vartoti šio žodžio, kuris taip dažnai taip netinkamai vartojamas. Galime būti draugais tik dėl to, tik dėl Kristaus, kuriam visų pirma privalome patikėti tai, kas esame, tai, kas yra mūsų tikrovė ir tai, kas ji nėra.

Vedama į likimą draugija. Dėl to, būtent dėl to, kad įvykio dinamika yra susitikimo dinamika, paskutinis pastebėjimas (pats paskutinis): didelėje sumaištyje, esant nuolatinei išdavystės ir melo galimybei (tai tinka kiekvienam iš mūsų), kelias, Kristus įgyja į likimą vedamos draugijos pavidalą.

Mūsų draugystė, mūsų brolija yra draugija, vedama į likimą. Tai – kalbėdamas paskutinį kartą vadovams – don Giussani mums priminė: “Įvykis, į kurį Dievas mus patalpino, kuriame Dievas mus sugriebė, yra žmogiškiausias dalykas, vienintelis visiškai žmogiškas dalykas, kurį galime paliesti. Mes priklausome šiam įvykiui, šiam bendram buvimui. Dėl to sekime su meile, su atsidavimu, broliškai, tą, kuris mus veda”.

Sekmadienio rytas, Gegužės mėn. 5 d.

Asamblėja – Julian Carron ir Giancarlo Cesana

CESANA: šį kartą klausimų daug: vienuolika (atsakysime trumpai).

Pirmas klausimas apibendrina daugelį klausimų: *“Šiandien po pietų sakėte, kad reikia turėti drąsos, norint, kad visus santykius užpildytų sutiktas Buvimas [niekada žodis “drąsa” nesukėlė tiek klausimų], bet dar Abbondino “Sužadėtiniuose” sako, kad žmogus negali sau suteikti drąsos. Be to, ar ne Jėzus užpildo mano gyvenimą, pasireiškia per mano buvimo būdą? “Yra”, jei veikia. Ar ne malonė veikia?”*

Taip, veikia malonė ir suteikia mums drąsos. Vis dėlto Carron nenorėjo judėjimo paversti kaubojų ar toreadorų judėjimu: dabar jis paaiškins.

CARRON: aš manau, kad ši vieta, apie kurią kalbėjome vakar, yra labai svarbi, nes man padarė įspūdį šis Giussani sakinytis (nes jį pasakė don Giussani), kadangi, manau, jis atsako į vieną klausimą, kuris mums labai dažnai kyla, dėl kurio niekada (ar pakankamai dažnai) nežengiame į priekį gyvenime ir dėl to nepasiekiamo tikrumo, kurio visi trokštame gyvenime. Kodėl? Kodėl nežengiam į priekį? Todėl, kad po susitikimo – kaip sakė don Giussani – visa problema yra tame, kad reikia drąsos pritaikyti santykį su Kristumi, kai buvo atrastas to santykio ir gyvenimo atitikimas. Susitikimas yra šio atitikimo aptikimas. Aš sutinku kažką, kas atitinka mano gyvenimą kaip niekas kitas. Bet kas atsitinka po beveik akimirkos? Tai, kad labai dažnai mes nepradedame nuo šito: mums kažkas atsitinka ir po akimirkos pakeičiame metodą ir, tarsi nieko nebūtų atsitikę, vėl bandome įsivaizduoti, kaip gyvensime po akimirkos, tai yra grįžtame prie religinio jausmo.

Kiek kartų jūs atsikeliate ryte ir žvelgdami į visą dieną aptinkate save, jog pradedate galvoti, kaip atsakyti. Arba kai esate pavargę, jums viskas nusibodę, pradedate įsivaizduoti, koks yra atsakymas.

Ką reiškia turėti drąsos mesti iššūkį, viską pripildyti Jo buvimo? Pradėti nuo sutikto Buvimo. Kaip tada, kai žmogus įsimyli ir negali galvoti apie pinigus, laisvalaikį, apie tai, ką planuoja veikti ateityje, negalvodamas apie mylimą žmogų.

Ši moralistinė drąsos redukcija, apie kurią tiek kalbama, nėra voliuntarizmo problema. Tai yra tikrumo problema, kad kažkas įvyko mūsų gyvenime, kad mūsų gyvenimą taip pripildė, kad aš negaliu žiūrėti į tikrovę, gyventi naujose aplinkybėse, nematydamas Ji buvimo.

Taip išaiškėja, kas yra Kristus, kitaip manome, jog jį pažįstame, bet kalbame apie Kristų, atsiribodami nuo patirties, susijusios su Juo ir todėl niekada nepasiekiamo tikrumo dėl Jo.

CESANA: vis dėlto tiesa nėra šalta, ji yra šilta, tai yra tiesa yra kupina meilės, tiesa yra smūgis, energija, pažinimas, kuris kalba apie save, kupinas meilės. Atiduoti šią energiją reiškia būti drąšiam ir viską lyginti su šituo. Kaip teisingai Carron sakė savo pavyzdyje: jei įsimyli, iš ten semiesi energijos ir žiūri į visą pasaulį, ir pasaulis geresnis. Tai yra drąsa.

“Ar galite geriau paaiškinti skirtumą tarp fatalizmo, apie kurį kalbėjo don Pino šeštadienį ryte, dėl to tikrovė yra kažkas, ką reikia pakęsti, ir paklusnumo, kuris irgi apima pripažinimą, kad viską daro Dievas?”

Na, skirtumas yra paprastas: fatalizmas reiškia, kad vyksta dalykai, o tu neturi su tuo nieko bendra; paklusnumas reiškia, jog tam, kad dalykai vyktų, turi dalyvauti tu, tai yra paklusnumas prašo laisvės.

Ir įspūdinga tai, kad mes krikščionys, šiandien apie tai primename, tai yra be tavo laisvės, be tavo... tai yra, Dievui reikia žmogaus, Dievui reikia tavęs, Dievas susijungė su tavimi, tapo “dalininku”, sukūrė “įmonę” kartu su tavimi: be tavęs ta įmonė neegzistuos. Tai yra paklusnumas. Tačiau tu esi Dievo akivaizdoje, tai yra turi Jį pripažinti, tai yra turi pripažinti tiesą, kuri tau padeda, taigi privalai nulenkti galvą, privalai paklusti, bet tai yra tau; nėra vis tiek, neapsieina be tavęs, yra tau. Štai, paklusnumas reiškia, kad tiesa yra tau, yra tau ir kreipiasi į tave.

“Myli tikrovę ne todėl, kad ji tavo, bet todėl, kad ji yra”. Bet jei ji skirta ne man, kam ji man reikalinga? Tikrovėje yra aspektų, kurių žmogus negali mylėti: kaip gali mylėti visą tikrovę?”

CARRON: Šis klausimas yra labai reikšmingas, nes, manau, atskleidžia būdą, kaip labai dažnai mes žiūrime į tikrovę.

Kai mes klausiamo “Tikrovėje yra aspektų, kurių žmogus negali mylėti: kaip galima mylėti ją visą?”, mes galvojame apie tikrovę kaip apie kažką, su kuo Kristus neturi jokio ryšio. Bet tikrovė yra Kristus ir negalima kalbėti apie tikrovę nekalbant apie Jėzų. Antraip išgyvename tikrovę racionalistiškai, kaip visi, o po to pridėdame Jėzų kaip maldingą faktą. Bet tikrovė yra Kristus ir mums verta žiūrėti į tikrovę, kaip buvome išmokyti, tai yra į visus veiksnius, visus, ir negalima tinkamai žiūrėti į tikrovę, neprieinant iki Jėzaus, neištariant jo vardo.

Kadangi Kristus yra būtent pergalė prieš šį dualizmą, kadangi kai jį susitiko žmonės, susitiko tikrovės prasmę, prasiveržė jų žmogiškumas. Taip atsitiko, kai jie nuėjo į Kanos vestuves, taip atsitiko Zachiejui, kai į jį pažvelgė tas žmogus, arba Samarietei, kurie įgijo tokią gilią tikrovės patirtį, kuri nugalėjo šį dualizmą, kuris tikrovę atskiria nuo Jėzaus. Jėzus leido tai moteriai įgyti visa apimančią tikrovės patirtį.

Todėl Jėzus padaro taip, kad įmanoma apkabinti ir mylėti viską: be šito, be Jo, neįmanoma, nes ir gražūs dalykai anksčiau ar vėliau praeina.

CESANA: taip. Norėčiau taip pat priminti don Giussani pavyzdį, kuris pateikiamas knygoje “Tikrovė ir jaunimas: iššūkis”. Tarkite, kad gimstate iš jūsų motinos iščių, būdami dabartinio amžiaus ir sąmoningumo ir atsiduriate priešais tikrovę: tikrovė iš karto jums pasirodo žavinga, tai yra kaip sukretimas, ji skirta jums. Vėliau tiesa, kad tikrovėje atsiskleidžia faktų, įvykių, kurie mums atrodo priešiški, ir tuomet iškyla problema. Kokia tikrovės prasmė: ši antroji, šis priešiškumas man, ši neapykanta man, ar pirmoji, ši meilė, skirta man? Jeigu yra antroji, nėra vilties, viskas tiesiog beprasmiška. Vienintelė racionali galimybė yra tai, kad teisinga pirmoji hipotezė, tai yra toji, kuri suvokiama pačioje pradžioje tikrovės akivaizdoje: tikrovė skirta tau. Vienintelė, taigi vienintelė, nes mes

iš gyvenimo norime šito; vienintelė hipotezė yra šita, Kristus atėjo, kad ją patvirtintų, nes be Kristaus ši hipotezė neišsilaiko, nes Jis prisikėlė.

“Mano ribotumas yra sunkumas įgyvendinti tai, ko trokštu. Kaip įmanoma tai suvokti kaip laiptelį link savirealizacijos? Kas padaro įmanomą tokį žvilgsnį į save?”

Ribotumas yra laiptelis link savirealizacijos, nes ribotumas mus atveria suvokimui, kad Dievas viską daro, tai yra, kad ne mes esame pasaulio šeimininkai ir tai, kas išgelbėja yra suvokimas, kad Dievas viską daro. Todėl, žinoma geriau neturėti ribotumo, geriau stengtis vengti nuodėmių, vengti klaidų, bet jeigu per tai aš sužinau, sužinau, kas yra man Viešpats, tebūna palaimintas mano ribotumas! Dėkoju Dievui, kad esu negražus, na ir gerai, nes taip tampama gražiais, tai yra dalykams suteikiama prasmė.

Taip pat ir tai, ką pirma jis sakė, yra labai gražu: tikrovė, kaip moteris, nėra mylima dalimis: nėra taip, kad aš paimu dalį tavęs, kuri man patinka, ir išmetu tą, kas man nepatinka ir tave padalinu (neįmanoma!): mylime prasmę, o ribotumas yra šios prasmės viduje ir būtent dėl to, kad esu ribotas, suprantu, kad man reikia būti išgelbėtam, ir šia prasme mano ribotumas – kaip sakė Giussani – silpnumas yra laipteliai link tobulybės, mes visi artėjame prie jos, darydami tiek daug netobulų dalykų. Toks yra mūsų gyvenimas.

Čia neblogai! *“Iš vienos pusės, jei nesusiduriu su tikrove, gyvenu abstrakcijoje, bet kai tikrovė pažadina trauką, iš manęs prašoma atsitraukimo [tai vaikas, kuriam kyla problemų...]. Kur riba, kurios dėka, gilindamasis į tikrovę, nesu abstraktus, bet ir jos nepasisavinu?”*

Taigi tikslas nėra atsitraukimas. Gyvenimo tikslas yra turėjimas, gyvenimo tikslas yra laisvė, gyvenimo tikslas yra mėgavimasis. Vienintelė problema... yra viena “problemėlė” visame šiame dalyke: kad gyvenimą, tikrovę sukūriau ne aš, nes jei ją būčiau sukūręs aš, būčiau padaręs visus kelius taip, kad reiktų tik leisti į apačią, bet yra ir tokių, kurie kyla į viršų.

Todėl, tam, kad tikrovė būtų mano, turiu ją išgyventi, kaip Tas, kuris ją sukūrė, tai yra turiu susitapatinti su Tuo, kuris ją sukūrė, jeigu ne, negaliu jos turėti; kad turėčiau moterį, turiu susitapatinti su Tuo, kuris ją sukūrė, jeigu ne, negaliu jos turėti, negaliu jos turėti iš tikrųjų. Atsitraukimas yra šis pasiaukojimas, tai yra šis nutolimas vienai akimirksniui, kad suprastum, kas esi; atsitraukimas yra suvokimas, kad kitas žmogus, kuris nėra mano, kurį ne aš sukūriau, turi savo likimą; taip yra su vaikais, žmona, žmogumi... su visais. Tai yra atsitraukimas, ir jis yra tam, kad tikrovė būtų tavo. Mūsų tikslas gyvenime nėra atsitraukti, bet būti apimtiems troškimo, turėti tikrovę, bet tam, kad turėtume, privalome pripažinti, kad tiesa nesame mes.

Turime marinti save – suprantate? – marinti save, būti kaip mirusieji, lyg nebūtume sukurti... bet tai mums leidžia turėti tikrovę. Vis dėlto, mūsų patirtis, patirtis kurią išgyvename, liudija, kad tada, kai gerbėme kito žmogaus likimą, nepasisavinome kito žmogaus naudodami prievartą, gyvenimas buvo geresnis. Ir vis dėlto, kai norime būti mylimi, kai norime, kad kažkas į mus žiūrėtų, ko norime? Kad mus mylėtų dėl to, kam mes esame sukurti, ne dėl to, kad tam kažkam tarnautume, taigi, kad būtų šis atsitraukimas, bet tam, kad mus mylėtų, o ne, kad mus pašalintų.

“Ką reiškia “šimtą kartų daugiau” ir kaip tai atpažinti ypač, kai nesiseka taip, kaip norėtusi? Ką reiškia, kad tai yra tikros meilės paradigma?”

CARRON: Kaip atpažinti “šimtą kartų daugiau”? Aišku...

CESANA: Tai kaip žmogus išlošia loterijoje: jei laimi loterijoje, tai reiškia laimėjai, o ne...

CARRON: ...nereikia daug aiškinti šio dalyko: tai atsitinka, ir žmogus pamato, kad tai atitinka jo poreikius daug labiau nei kas kitas.

Dėl to “šimtą kartų daugiau” yra tikros meilės paradigma, nes kaip ką tik minėjo Giancarlo, visi žinome, kaip norime būti mylimi. Galbūt mes nesugebame taip mylėti, bet visi žinome, kaip trokštame būti mylimi: ne dėl kito žmogaus turimo plano, ne tarnauti kito žmogaus planui, bet dėl mūsų pačių. Kas netrokšta būti mylimu dėl savęs paties, dėl to, kad jis yra, o ne todėl, kad sugeba kažką padaryti, kažkam tarnauti, bet todėl, kad yra? Ko gi mes labiau trokštame nei mūsų būties, mūsų asmens teigimo? Mylėti reiškia teigti kitą žmogų, koks jis yra. Ir tai yra, kaip jis sakė pirma, santykio pilnatvė, kurios neįmanoma su niekuo palyginti ir net įsivaizduoti.

Bet tai yra iššūkis mums, nes taip dažnai šie dalykai dar nėra mums suprantami, bet jie netaps suprantami tik aiškinimų dėka, bet rizikuojant, rizikuojant ta patirtimi, kurią mes išgyvename, nes kitaip šių dalykų negalima suprasti. Pažinimo pradžia yra įvykis: tai suprantama, kai įvyksta.

CESANA: taip, bet vis dėlto “šimtą kartų daugiau: nereiškia, aš einu į mišias, duodu auką, ištraukiu vieną eurą, išeinu iš mišių ir Dievas man duoda šimtą eurų, ar aišku? Tai yra šimtą kartų daugiau nėra padauginimas iš šimto to, ką mes skaičiuojame kaip gyvenimo aukojimą. “Šimtą kartų daugiau” yra Dievo įvykdymas, kurio mes net neįsivaizduojame, ir iš ties jis mums jau tai davė: nors ir gyvendamas kūne, gyvendamas trapume, silpnume, nors gyvendamas tame, kas nyksta, kas žūna, gyvenu tikėjimu į Dievo Sūnų, tai yra gyvenu tiesa.

Tai yra teutoniškas klausimas (vokiškas klausimas, nes jį pateikė vokiečiai): *“Julian sakė, kad tikra meilė nereikalauja būti mylimam. Tai atrodo lys labai moralistinis reikalavimas: iš tiesų visi trokštame būti mylimi. Reikia nepaisyti šio troškimo? Galima pasiaiškinti motyvus?”*

Problema yra paprastesnė. Juk mama nelaukia, kol ją pamils jos vaikas, kad jį mylėtų. Ar aišku? Nes jeigu ne, tai neišgyventų nei tas vargšas vaikas... Mama myli savo vaiką dar prieš jam ją pamilstant, tai yra todėl, kad jis yra. Ar aišku?

Taigi nėra taip, kad žmogus turi nepaisyti troškimo būti mylimu, nes mes visi norime būti mylimi, reikia tik žinoti, kad meilė prasideda nesavanaudiškai, atsiranda nesavanaudiškai. Dievas mus pamilo pirma nei mes jį, dar daugiau, mus pamilo būtent dėl to, kad mes jo nemylėjome, todėl, kad gyvename, tarsi jo nebūtų. Tai yra, meilė yra nesavanaudiškas veiksmas, bet kad taip, mylėtume, reikia, kad mus mylėtų, reikia suvokti, ką reiškia “šimtą kartų daugiau”, kad gyvendami kūne, kad gyvendami kūne, gyvename Dievo meile, gyvename šiuo Buvimu, Jo Sūnaus buvimu; Dievo buvimas yra Dievo Sūnus, tai yra gyvename šia viltimi. Dėl to galima mylėti nesavanaudiškai, tai yra galima mylėti pirmiau už kitą. Bet ši meilė klausia iš naujo, primena, prašo būti mylimu. “Meile, atleisk tam, kuris nemylė.”

Taigi mes prašome būti mylimi, bet visų prima mylime.

“Ką reiškia, kad netikrumas, kuris kartais mus stabdo, nėra motyvų trūkumas ar akivaizdumo trūkumas, bet moralumo trūkumas?”

CARRON: reikia paaiškinti, kad amoralumas, apie kurį kalbėjome, yra amoralumas pažinime. Man atrodo, kad labai svarbu tai išsiaiškinti, nes labai dažnai aš susitinku su žmonėmis, kurie turėjo pakankamai priežasčių prisišlieti, turėjo pakankamai aiškumo prisišlieti, bet galvoja, kad yra ne taip ir laukia dar daug kitų priežasčių, kad galėtų prisišlieti, ir tik kai atsiras šios priežastys, galės galutinai prisišlieti, bet taip nėra.

Aš pamačiau, kad susitikimas atitinka mano poreikius ir dėl to man pakankamai aišku, kad turiu prisišlieti prie to, ką pamačiau, kad tai paaiškėtų.

Įsivaizduokime, kad žmogus susitinka merginą per šventę, ir ji jam patinka. Ar pirma jis turi išsiaiškinti, ar ji yra toji jam skirta, ar ne? kai jis bus baigęs aiškintis, jos jau nebebus... Turi apsispręsti dėl jos, jam buvo pakankamai aišku, kad žengtų pirmą žingsnį, o apsisprendžiant dėl jos, pasidaro aiškiau.

Be šito niekadoms nežengiame į priekį. Nepriimti sprendimo, nepasiduoti tikrovės traukai reiškia sustingti: žmogus turi sustingti, turi sustoti priešais tą dalyką, nes man patinka, bet... nepriimu sprendimo, nepasiduodu jo traukai. Bet taip nėra: jei vyrui moteris patinka, ją pakvies rytoj pasivaikščioti, tai yra jis priima sprendimą; jei nepriims sprendimo, anksčiau ar vėliau taps amoraliu priešais akivaizdų dalyką, kurį jis pamatė.

CESANA: *“Ką reiškia, kad Dievo susijaudinimas yra vertinimas?”*

Šį klausimą parinkome tik dėl vienos priežasties, galima atsakyti tiesiog per dešimt sekundžių: Dievą jaudina tikrovė, o vertinimas ir yra tai: kad tiesą jaudina tikrovė. Nes Jėzus verkė prie Lozoriaus kapo, priešais Jeruzalę verkė. Dievą jaudina tikrovė, tai yra tiesa yra kupina meilės.

“Įsipareigojimas gyvenimui sutampa su klausimu: ‘kas atitinka mano poreikius’. Tačiau dažnai šis klausimas yra paverčiamas į ‘kas man patinka’. Kaip atskirti šiuos du klausimus?”

CARRON: Juk atitikimas kartais nesutampa su tuo, kas tau patinka, ką tu nori daryti, bet tu negali nepripažinti, kad tai atitinka tavo poreikiu.

Jeigu grįšime prie mitinio pavyzdžio su batais, vieną kartą man sakė, kad viena moteris nusipirko batus, nes jie jai patiko, nors jie jai ir nebuvo tinkami: rytojaus dieną ji turėjo eiti nusipirkti kitus batus... nes ne tai, kas jai patinka, atitinka jos poreikius.

Ačiū Dievui, mes nesprenžiamo, kas atitinka mūsų poreikius, ir tai mus išgelbėja nuo mūsų pačių, nes antraip mes sugebėtume manipuliuoti ir šituo dalyku, bet mes nesuteikiame sau kriterijaus, kaip žiūrėti į tikrovę. Ta akivaizdybių ir poreikių, kuriuos turime, su kuriais gimėme, kuriais esame aprūpinti tikrovės akivaizdoje, kad galėtume juos palyginti su viskuo, visuma yra tai, kas mums leidžia atrasti tiesą, ir – ačiū Dievui – mes negalime tuo manipuliuoti, ir tai mus išgelbėja, nes kitaip susipainiotume.

Tai, kas atitinka mano poreikį yra tai, kame aš patenkinu tą poreikį, randu tinkamą atsakymą tam poreikiui, o tai nusprendžiu ne aš.

Galiu pasakyti: “Man patinka žmogus, man patinka mergina”, bet tas asmuo niekada neatitiks tavo poreikių, nes vienas lašas niekada negali pripildyti stiklinės, nes ne tu nusprendi, kas atitinka tavo poreikius: tu esi sukurtas begalybei. O mes, daugelį metų skaitę Bendruomenės mokykloje “Religinį jausmą”, labai dažnai nesuprantame to, kas “aš” sudaro šis struktūrinis neproporcingumas, todėl mes atsiduriame pasaulyje, turėdami šį struktūrinį neproporcingumą, kad patikrintume, kas atitinka mano poreikius.

Pasakykite man, kas atitinka šį struktūrinį neproporcingumą. Ne mes tai nusprendžiame: yra ne tai, kas man patinka, yra tai, kas atitinka mano poreikiu, o tai, man gaila, bet sprendžiu ne aš.

CESANA: *“Ką reiškia ‘aukojimas yra pati aukščiausia prašymo forma’?”*

Aukojobimas yra aukščiausia prašymo forma, nes aukojimas yra stoti prieš Dievą ir jo prašyti, kad jis išpildytų, išpildytų tai, ko trokštame, kad suteiktų mums atitikimą, kurio laukiame.

Vienu žodžiu, aukojimas nėra, kai sakome “Šis dalykas nepasisekė: Dieve, jį tau aukuju”, ar aišku? Nes Dievas juk nėra šiukšlių dėžė, ar ne? aukojimas yra tas nuostabus pavyzdys, kurį citavo don Pino apie vaikina, kuris klausė Giussani: “Kaip tau pavyksta ryte atsikelti?”

Taigi, kaip tau pavyksta ryte atsikelti? Aukojant, tai yra sakant Dievui: “Išpildyk Tu mano dieną, išpildyk ją”. Kodėl? Todėl, kad aš esu sukurtas begalybei, bet begalybė nesu aš – kaip sakėme pirma – reikia, kad begalybė man padėtų, man pagelbėtų, taigi: “O Viešpatie, aš tau skiriu savo dieną, kad ji būtų išpildyta”. Žinoma, aš naudoju visą savo laisvę, visą savo energiją, visą savo drąsą, viską, kad būtų išpildyta, kad, Viešpatie, Tu ją išpildytum. Taigi dėl savo dienos, kaip prabėga mano diena, kaip baigiasi diena, kaip baigiasi šis įvykis mano gyvenime, prašau Tavęs, prašau Tavęs, prašau Tavęs tai užbaigti. Tai yra, aš darau viską, bet žinau, kad išpildyti gali tik Tu, ir laikiu šio išsipildymo. Taigi aukojimas yra tiesiog gyvenimo nuostata. Kaip vieną kartą sakė don Giussani: Dievas nenori to, ką mes darome, Dievas nori mūsų. Viskas.

Bet kokių atvejų galvokime apie rekolekcijas. Reikia turėti drąsos mokytis po truputį.